

9. Institut Català de les Dones

S'adjunta en annex.

Identificació de l'expedient

Informe relatiu a l'expedient ECO_100_2021, sobre la sol·licitud d'informe d'impacte de gènere.

Fet

L'Assessoria Jurídica del Departament d'Economia i Hisenda ha fet arribar a aquest Institut (data d'entrada 04-11-2021) l'Avantprojecte de Llei de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic per al 2022.

Fonaments jurídics

1. Normativa base sobre igualtat i transversalitat de la perspectiva de gènere
 - a) Articles 2 i 3.3 del Tractat UE, on s'estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE, i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat entre dones i homes.
 - b) Articles 8 i 10 del Tractat de Funcionament de la UE, on s'estableix que en totes les seves accions la Unió Europea tindrà per objectiu eliminar les desigualtats entre homes i dones, i promoure la seva igualtat.
 - c) L'Estratègia d'Igualtat de Gènere 2020-2025 de la Unió Europea, actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
 - d) L'Estatut d'autonomia de Catalunya, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats entre les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
 - e) La Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i dret de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones.
2. Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere
 - a) L'article 36.3.b de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, estableix que els avantprojecte de llei han d'anar

acompanyats, entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere.

- b) L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en la redacció donada per la Disposició final Primera de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que corresponen a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fa referència, entre d'altres, l'article 36.3.b de la Llei 13/2008, precitada, tràmit intern que es dóna per complert amb aquest document.

3. Anàlisi terminològica del text articulat presentat

- a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.
- b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).
- c) La [Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya](#), de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

Aquesta Guia, en el punt 3.1.1., tracta els articles i preposicions amb les formes dobles senceres i disposa que "Quan fem servir denominacions dobles, podem utilitzar únicament l'article corresponent al primer element enumerat". "Tanmateix, amb els substantius invariables, es pot utilitzar la forma doble per a l'article i un únic substantiu, sempre que no se n'abusi."

Atenent aquest criteri es proposen les modificacions formals que consten a la conclusió sisena d'aquest informe.

4. Anàlisi del contingut del text articulat presentat

Bonificació quota taxa coneixements de català, per violència masclista

Es proposa l'aportació inclosa en la conclusió primera d'aquest informe, sobre la bonificació del 50% sobre la quota referent a la taxa pels drets d'inscripció a les proves pera a l'obtenció dels certificats de coneixements de català que convoca la Secretaria de Política Lingüística, per això que seguidament s'explica.

Una de les modificacions introduïdes per la Llei 17/2020 del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista (article 17), fa referència a l'àmbit de l'ensenyament universitari incorporant, entre d'altres, l'obligació del Govern de garantir la gratuïtat de la matrícula de les titulacions de grau a les estudiants que acreditin documentalment la condició de víctima de violència masclista en l'àmbit de la parella, i també als fills i filles que en depenguin.

Així, per coherència respecte aquesta modificació, també cal establir les corresponents bonificacions a dones en situació de violència masclista, respecte taxes com la dels drets d'inscripció a les proves pera a l'obtenció dels certificats de coneixements de català que convoca la Secretaria de Política Lingüística.

D'aquesta manera es dona compliment a la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista que estableix la deguda diligència dels poders públics en l'atenció, prevenció, protecció i reparació dels drets de les dones en situació de violència masclista. Efectivament, la identificació d'una violència contra la dona requereix els poders públics actuïn amb la deguda diligència per protegir-la i oferir-li prou mesures de suport, en particular en l'àmbit econòmic.

Aquesta protecció i suport s'ha d'oferir a totes les dones que pateixen violència masclista sense distinció d'àmbits. Així, no només s'ha d'oferir a les dones víctimes de violència masclista en l'àmbit de parella, sinó en tots els àmbits que detalla la nova redacció de la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista. En aquest sentit, la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, recull el mandat dirigit als poders públics de garantir que s'afrontin de manera integral totes les formes de violència masclista (Tercer principi de l'article 3).

En coherència a tot això explicitat anteriorment, des del Departament d'Igualtat i Feminismes s'ha fet la proposta que consta l'Annex 2 d'aquest informe: afegir un número nou a l'article 1.3, al Capítol III del Títol I del Decret Legislatiu 3/2008, de 25

de juny, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya, amb el text següent:

"Article 1.3-11

Exempcions dels preus públics universitaris per violència masclista

Les exempcions dels preus públics universitaris a favor de les dones en situació de violència masclista i dels seus fills i filles dependents s'apliquen per a tots els àmbits en que es pot manifestar aquesta violència, d'acord amb el que s'estableix a la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista".

Paritat en la Comissió de Coordinació amb els Ens Locals

Actualment, l'apartat 5 de l'article 23 de la Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament, inclou que la Comissió de Coordinació amb els Ens Locals ha de tenir una composició paritària.

Tanmateix, amb la nova redacció que es pretén donar al citat apartat amb aquest Avantprojecte, queda suprimida la referència a aquesta paritat.

Cal tenir en compte que, per tal d'assegurar la paritat de dones i homes en els òrgans col·legiats, escau que els diferents textos que els regulen explicitin aquesta necessitat, donant compliment al que disposa l'article 12.1 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes:

"Les administracions públiques s'han d'atenir al principi de representació paritària de dones i homes en els nomenaments i les designacions per a la composició de tot tipus d'òrgans col·legiats, tenint en compte el que regula la disposició transitòria primera i sens perjudici del que estableix l'apartat 2."

Per això, en la conclusió cinquena d'aquest informe es proposa una redacció que mantingui la referència a la citada paritat.

Paritat en els consells de direcció

La representació equilibrada en els òrgans de direcció de les entitats no només resulta beneficiosa per les dones, sinó que també ho és per la pròpia entitat on s'incardina l'òrgan.

Així, la incentivació d'aquest equilibri resulta necessària per a aconseguir la igualtat d'oportunitats entre gèneres, però també per aconseguir una millor selecció de les persones que dirigeixen les entitats.

En augmentar la probabilitat que una dona sigui escollida, entren en “la competició” per a optar per llocs de responsabilitat un major nombre de dones amb talent. Amb la representació equilibrada, s'ha de reconsiderar amb molta atenció a qui es situa en les posicions de direcció: atès que alguns homes es queden fora, existeixen grans incentius al fet que els exclosos siguin els que presenten menor talent; de la mateixa forma que existeixen grans incentius a seleccionar les dones amb major talent. La qualitat dels dirigents, per tant, millora.

A més, està comprovat que amb la paritat i representació equilibrada de dones i homes en els òrgans de direcció de les entitats també millora la seva governança, perquè les persones directives posseeixen major qualificació i són més joves. Fins i tot, facilita que el nivell d'estudis dels homes en els òrgans de direcció també augmenti.

Tot això sense perjudici que la incentivació de la paritat facilita l'equitat perquè augmenten les oportunitats de les dones d'accedir a llocs on habitualment ho tenen més difícil: de fet, els processos de selecció no són neutrals quant al gènere. Hi ha una gran evidència empírica que, a causa dels estereotips de gènere i biaixos, els homes, pel fet de ser-ho, tenen més possibilitats de ser escollits per càrrecs de direcció.

En aquesta línia l'article 18.2 de la de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes disposa:

“Les administracions públiques de Catalunya han de procurar d'atenir-se al principi de representació equilibrada de dones i homes en el nomenament dels titulars dels òrgans de direcció i dels organismes públics vinculats o dependents, i fomentar aquest principi en els òrgans de direcció de les associacions i organitzacions de tota índole.”

D'altra banda, l'article 75 de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, disposa:

“Les societats obligades a presentar compte de pèrdues i guanys no abreujat han de procurar incloure al seu Consell d'Administració un nombre de dones que permeti assolir una presència equilibrada de dones i homes en un termini de vuit anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.”

Per tant, atestes aquestes argumentacions i mandats legals, en l'article 55 de l'Avantprojecte, escau afegir a l'article 7 de la Llei 9/2004, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum, que el Consell de Direcció ha de ser paritari de dones i homes.

Ajut per al sepeli, trasllat o repatriació

La regulació de les violències masclistes es compon per un entramat normatiu format per normes de caràcter internacional, estatal i autonòmic.

En el marc internacional, el Comitè CEDAW, conté un conjunt de disposicions, mesures de prevenció i protecció i obligacions dels Estats per garantir una resposta adequada en relació amb totes les formes de violència contra les dones, i és l'estàndard internacional de referència en el context europeu sobre la prevenció i lluita contra la violència contra les dones. Aquest situa que els Estats tenen responsabilitat per actes i omissions d'agents de l'Estat o particulars, i tenen l'obligació de prevenir, investigar, jutjar, sancionar els responsables i reparar a les víctimes / supervivents de violència per raons de gènere cap a les dones i actuar amb la diligència deguda.

El Conveni d'Istanbul, l'instrument internacional específic a Europa amb caràcter vinculant aborda la protecció davant la violència contra les dones, obliga les Parts a adoptar les mesures necessàries per prevenir la violència contra les dones i a donar-li resposta. I específicament, en el seu article 30, preveu que l'Estat hauria de concedir una indemnització adequada i en un termini raonable a qui hagi patit danys greus contra la seva salut o integritat física.

A més, la Llei 5/2008 del Dret de les dones a l'eradicació de les violències masclistes, ha estat recentment modificada per la Llei 17/2020 per completar-la amb l'adaptació a la normativa internacional en matèria de violència masclista, i defineix de forma clara el concepte de diligència deguda com: *"l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista i protegir-ne les víctimes."*

Així doncs, cal considerar que la Generalitat en l'àmbit de les competències que té atribuïdes està obligada a complir els estàndards internacionals i els compromisos normatius en la consecució de l'eradicació de les violències masclistes, així com adoptar les mesures necessàries per a la lluita contra la violència masclista en la prevenció, investigació, i reparació del dany.

En l'atorgament d'un ajut econòmic per a cobrir les despeses del trasllat del cos de la dona, el seu sepeli o la repatriació al seu país d'origen, la Generalitat aplica les seves competències d'acord amb el repartiment previst estatutàriament i al contingut de la Llei 5/2008, adaptada als instruments internacionals incorporats en el nostre ordenament jurídic relatiu a la violència contra les dones.

Prestació per intervenció mèdica per lesions per agressió

La política de reparació és un dret reconegut en la nostra normativa. I parteix d'una situació injusta existent, ja que en marc de les conseqüències de les agressions, moltes persones víctimes perden dents, reben danys que entren dins la reparació "estètica", perden audició per cops... En no entrar en cartera bàsica de salut, les reparacions han de ser pagades per les víctimes. Una situació que suposa una doble victimització quan es produïda per un violència vinculada als delictes d'odi.

Aquesta proposta pretén concretar doncs, un dret i fer justícia a una necessitat. A més, ha de respondre també a un deure de l'Administració, el de la diligència deguda, també recollida en la nostra normativa: l'obligació dels poders públics d'adoptar mesures legislatives i de qualsevol altre ordre per a actuar amb l'agilitat i eficiència necessàries i assegurar-se que les autoritats, el personal, els agents, les entitats públiques i els altres actors que actuen en nom d'aquests poders públics es comportaran d'acord amb aquesta obligació, amb vista a prevenir, investigar, perseguir, castigar i reparar adequadament els actes de violència masclista en clau interseccional i protegir-ne les víctimes.

Des del marc de referència de la interseccionalitat cal posar l'èmfasi en la interacció i interdependència entre línies d'opressió i desigualtats, per assegurar que les mesures incorporin una comprensió integral de les desigualtats i violències que impacten les vides de les persones destinatàries de les polítiques públiques, essent necessària la superació de l'enfocament de gènere sectorial per arribar a una aproximació de gènere interseccional que és clau per superar la lògica d'un abordatge reduccionista que invisibilitza la diversitat i per reconèixer la base estructural de les desigualtats de gènere i les violències masclistes.

Així cal entendre que la violència LGBTfòbica és una forma de violència masclista. Per tant, tota premissa emparada sota aquests dos marcs, el de la diligència deguda i el dret a la reparació també li afecta. I tota actuació que els poders públics fan en el marc de les violències masclistes pot per tant, aplicar-se també en el cas de la violència específica contra el col·lectiu LGBTI.

El marc legislatiu internacional, estatal i català, fa temps que no és necessària una sentència ferma per poder ajudar en el cas de les dones víctimes de la violència masclista com a forma de reparació, tampoc ho ha de ser en altres tipus de violència vinculada al gènere en sentit ampli com és la LGBTIfobia

Certament, en cas que hi hagi victimari identificat i un cop resolta la sentència, si així ho determina el jutge/jutgessa, se li poden fer pagar les despeses de reparació, però això sol arribar passats anys, durant els quals la víctima no pot haver estat sense les dents, o amb cicatrius, o mancances auditives, ... entre altres situacions produïdes per la violència.

I en els pitjors dels casos, quan la persona causant de l'agressió no ha pogut ser identificada, no existeix qui es pugui fer càrrec de les despeses.

Per això, la proposta vol desvincular-se de la necessitat d'una sentència ferma (perquè dilata en el temps la possibilitat de la reparació física), ni d'identificació imprescindible de l'autoria de l'agressió (perquè si existeix ha d'haver una remissió a situació precedent, i si no existeix no hi ha qui assumeixi els costos de la reparació).

Tot i així, la proposta també pren consciència de les dificultats existents per part de l'administració, en cas de trobar-se davant la situació d'haver de reclamar les ajudes donades si es demostra un senti diferent al que motiva l'ajuda.

Per això, amb la finalitat de certificar la naturalesa de l'agressió, es proposa l'aportació d'un informe de Mossos o de la Xarxa SAI o SIAD o SIE per tal d'acreditar les conseqüències de l'agressió, i la motivació per delictes d'odi o de violència masclista, la mateixa, i així garantir l'assumpció extraordinària de la despesa per part dels poders públics.

Conclusions

D'acord amb el que s'ha dit, l'aportació d'aquest Institut pel que fa a la proposta de normativa presentada a informe es concreta en les recomanacions següents:

PRIMERA. Article 26 de l'Avantprojecte: Taxa pels drets d'inscripció a les proves per a l'obtenció dels certificats de coneixements de català que convoca la Secretaria de Política Lingüística.

Afegir el que seguidament està en negreta i subratllat de l'apartat 2 de l'article 18.1-3 del Text refós de la Llei de taxes i preus públics de la Generalitat de Catalunya aprovat pel Decret legislatiu 3/2008, de 25 de juny:

“Així mateix s'estableix una bonificació del 50% sobre la quota per als subjectes passius que tinguin una discapacitat acreditada igual o superior al 33% **o que acreditin la condició de ser víctima de violència masclista, i també per als fills i filles que en depenguin**”.

SEGONA. Article 44 de l'Avantprojecte: Llei 5/1994 (Cos de Bombers de la Generalitat).

Modificar el primera paràgraf de la disposició transitòria dotzena d'acord amb el que seguidament consta en negreta i subratllat:

1. Les convocatòries per a accedir a les diferents categories de les escales bàsica, tècnica, executiva i superior del cos de Bombers de la Generalitat de Catalunya aprovades a partir de l'1 de gener de 2022 **han de determinar** el nombre de places reservades per a dones per a complir l'objectiu d'equilibrar la presència de dones i homes en les diferents categories.

TERCERA. Article 47 de l'Avantprojecte: Llei 10/1994 (Policia de la Generalitat- Mossos d'esquadra).

Modificar el primer paràgraf de la disposició transitòria setena d'acord amb el que seguidament consta en negreta i subratllat:

1. Les convocatòries per a accedir a les diferents categories de les escales bàsica, intermèdia, executiva i superior del cos de Mossos d'Esquadra aprovades a partir de l'1 de gener de 2022 **han de determinar** el nombre de places reservades per a dones per a complir l'objectiu d'equilibrar la presència de dones i homes en les diferents categories.

QUARTA. Article 48 de l'Avantprojecte: Llei 17/2003 (Cos d'Agents Rurals).

Modificar el primer paràgraf de la disposició primera d'acord amb el que seguidament consta en negreta i subratllat:

1. Les convocatòries per a accedir a les diferents categories de les escales bàsica, executiva i superior del cos d'Agents Rurals aprovades a partir de l'1 de gener de 2022 **han de determinar** el nombre de places reservades per a dones per a complir l'objectiu d'equilibrar la presència de dones i homes en les diferents categories.

CINQUENA. Article 49 de l'Avantprojecte: Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament.

Afegir el que seguidament està en negreta i subratllat de l'apartat 5 de l'article 23 de la Llei 26/2001, de 31 de desembre, de cooperació al desenvolupament:

La Comissió de Coordinació amb els Ens Locals, **amb composició paritària de dones i homes**, és formada per representants dels departaments i les entitats que conformen el sector públic de la Generalitat, dels ens territorials i locals designats per llurs entitats representatives, i del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. La Comissió és presidida pel conseller o consellera competent en matèria d'actuacions exteriors, que pot delegar en el director o directora general que correspongui.”

SISENA. Article 55 de l'Avantprojecte: Llei 9/2004, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum.

Afegir el següent punt a l'article 7 de la Llei 9/2004, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum:

“4. El Consell de Direcció ha de ser paritari de dones i homes”

SETENA. Article 57 de l'Avantprojecte.

El títol ha de ser **“Institut Català de les Dones”** en lloc d'*Institut Català de la Dona*”.

VUITENA. Article 55 de l'Avantprojecte: Llei 9/2004, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum.

Des del punt de vista formal, cal substituir les formes següents de l'article 7 Llei 9/2004, de 24 de desembre, de creació de l'Agència Catalana del Consum:

- Allà on consta “*proposar un representant*”, ha de constar **“proposar un o una representant”**.
- Allà on consta “*un vocal*”, ha de constar **“un o una vocal”**.

NOVENA. Modificar l'article 7 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, en el sentit de substituir l'apartat a) actual pel següent redactat:

“a) L'Institut Català de les Dones, que resta adscrit al Departament competent en matèria d'igualtat i feminismes”

DESENA. Suprimir el punt quatre de l'article 7 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.

ONZENA. Modificar l'article 52 de l'Avantprojecte, en el següent sentit:

Modificació de la Llei 5/2008

S'afegeix l'article 52 bis a la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, amb el següent text:

“Article 52 bis

Ajut per al sepeli, trasllat o repatriació

El Govern ha de concedir un ajut extraordinari a les famílies perjudicades per la mort de la dona per una situació de violència masclista, per fer front a les despeses de sepeli, trasllat o repatriació del cos de la dona al seu país d'origen.”

DOTZENA. Modificar l'article 64 de l'Avantprojecte, en el següent sentit:

Modificació de la Llei 13/2006

S'afegeix un nou article, 23 bis, a la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, amb el següent text:

S'afegeix un nou article, 23 bis, a la Llei 13/2006, del 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, amb el següent text:

“Article 23 bis

Prestació única per a atendre necessitats extraordinàries per una intervenció quirúrgica o altres tipus d'intervencions mèdiques que reverteixin lesions causades a conseqüència d'una agressió.

1. Es crea una prestació de dret subjectiu per a atendre les despeses derivades de les necessitats extraordinàries per una reparació física fruit d'una agressió per delictes d'odi, sense necessitat d'una sentència ferma que la determini, hi hagi o no persona identificada que respongui de l'agressió. L'informe pertinent de la unitat receptora de la denúncia (Mossos, Xarxa SAI - LGBTI, SIAD, SIE) certificant la naturalesa de l'agressió serà suficient per garantir la intervenció.

2. L'objecte de la prestació és per cobrir la intervenció quirúrgica de qualsevol persona que no és contemplada en els serveis bàsics de la cartera de salut, en el moment posterior immediat a l'agressió i sense vinculació a la resolució judicial.

La presidenta